

Назаренко І. М.,
д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування
Сумський національний аграрний університет

ФОРЕНЗИК: СУТНІСТЬ, РОЛЬ ТА АКТУАЛЬНІСТЬ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

В умовах сьогодення особливої актуальності для керівників (власників) підприємств набуває питання захисту бізнесу від деструктивного впливу факторів зовнішнього та внутрішнього середовища. Це пов'язано в першу чергу з тим, що перед бізнесом можуть постати проблемами, які унеможливають його розвиток (наприклад, шахрайство, незаконне відчуження активів, збільшення розміру витрат, зменшення рівня рентабельності діяльності суб'єкта господарювання, крадіжки та ін.). Наявність таких обставин створює підґрунтя для вживання власниками бізнесу додаткових превентивних заходів. У даному контексті доцільно наголосити на актуальності застосування форензику в якості інструмента захисту бізнесу.

Сучасні дослідження показали, що процедура форензик для українських суб'єктів господарювання є відносно новою. У законодавчо-нормативних документах дане питання не розглядається. Проте, специфіка форензику в практичному аспекті може забезпечити виконання різних завдань, які є необхідними та актуальними для захисту бізнесу.

Для чіткості розуміння термінологічності та іманентності форензику доцільно дослідити питання щодо інтерпретації. Варто наголосити, що у наукових доробках вчених особливості сутності досліджуваного поняття є малодослідженими. Враховуючи предмет дослідження, на рисунку 1 узагальнені різні варіанти змістовного тлумачення форензику.

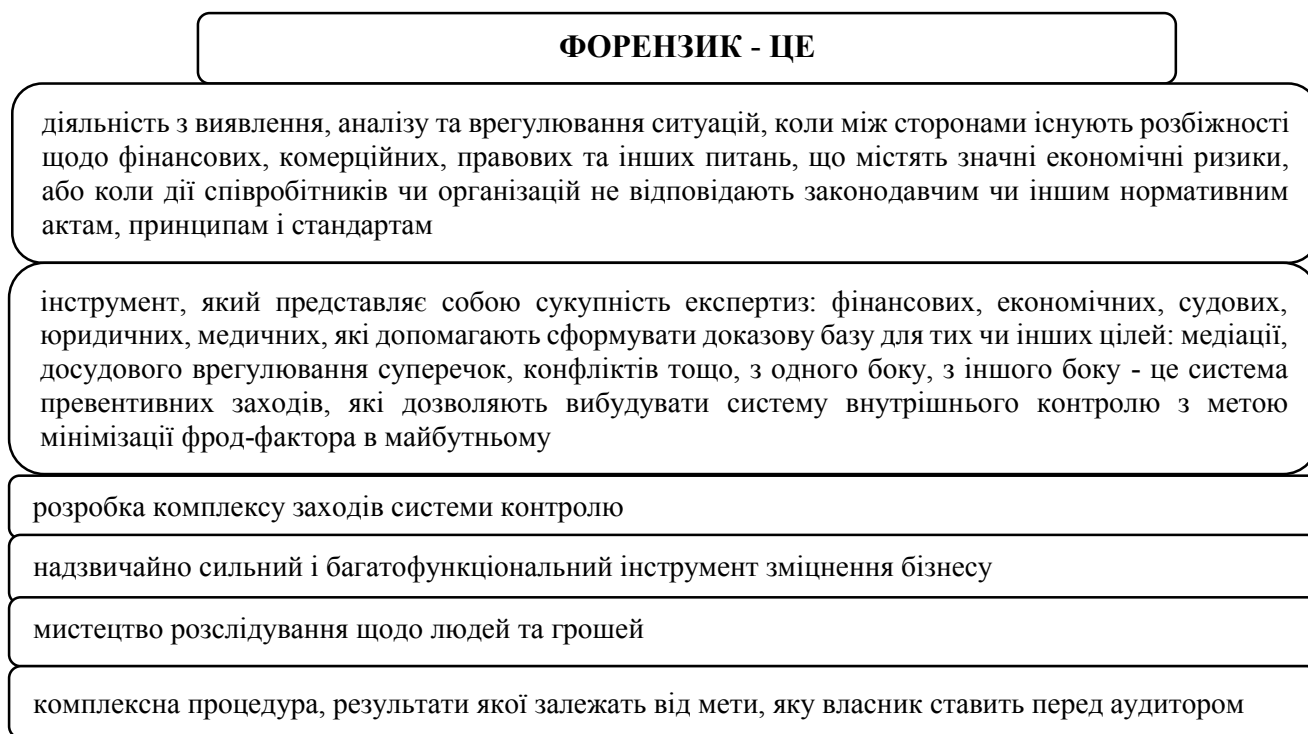


Рис. 1. Сучасні підходи до трактування процедури «форензик»

**Джерело: узагальнено автором за матеріалами [1, 2, 3].*

У процесі проведення форензика бізнес аналізується за різними напрямками. Дана процедура може передбачати виконання різних видів експертиз (юридичну, фінансово-економічну, медичну, судову, виробничу, товарну та ін.) [4]. Враховуючи, що форензик є інструментом, який допомагає мінімізувати витрати для бізнесу, на рисунку 2 узагальнено перелік осіб, для яких дана процедура є актуальною.

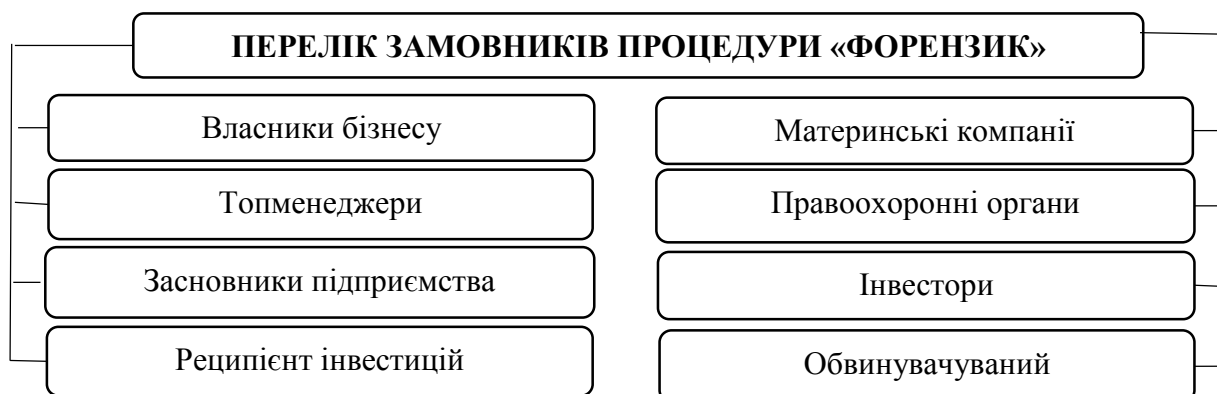


Рис. 2. Перелік замовників процедури «форензик»

**Джерело: складено автором за матеріалами [3].*

Виконання процедури форензик здійснюється в декілька етапів:

- ознайомлення з бізнесом замовника;
- обговорення ключових проблемних питань та визначення напрямів перевірки;
- формування інформаційної бази для проведення перевірки;
- визначення ймовірних порушень, випадків шахрайства та інших ризиків;
- формування доказової бази;
- визначення та обґрунтування рекомендацій, заходів щодо ліквідації визначених проблем;
- імплементація ідентифікованих рекомендацій, заходів щодо ліквідації визначених проблем.

Проаналізувавши вищезазначене можна дійти висновку, що форензик для українського бізнесу є новою процедурою, оскільки перевага віддається іншим контрольним процедурам, заходам. Проте, на сьогодні значна кількість суб'єктів аудиторської діяльності України за рахунок форензику розширюють перелік послуг, які надаються. Це, своєю чергою, дає підстави для аргументування, що дана процедура буде інтенсивно розвиватися та застосовуватися в якості дієвого інструменту перевірки бізнесу.

Література

1. Хеленюк М. Форензик: європейський досвід, українські реалії. URL: <http://surl.li/fslnq> (дата звернення 09.09.2024).
2. Форензик – інструмент захисту вашого бізнесу. URL: <http://surl.li/zoklgr> (дата звернення 09.09.2024).
3. Ковбель А. Форензик у бізнесі: яку додану вартість він може принести. URL: <http://surl.li/qxgppf> (дата звернення 09.09.2024).
4. Kovbel A. Chronicle of an auditor. Forenzik - representation and punishment. Kyiv. 2020. 192 с.